

ER LIEPEN ANDRAGOLOGEN ONDER DE KLOK

Waar in Amsterdam de Oudezijds Achterburgwal en de Grimburgwal samenvloeien bevindt zich een bescheiden gebouw met aan de dakruiter een klok. Het is ontworpen door de architect A.N. Godefroy als wachtkamer voor de stads- en gasthuisapotheek en voltooid in 1875. Zijn faam ontleende het in eerdere tijden echter aan heel iets anders. Ook ambulante zieken werden hier behandeld. Onder hen dus de mensen met een venerische ziekte. "Onder de klok lopen" was dan ook de Amsterdamse uitdrukking voor het bezoeken van de polikliniek voor geslachtsziekten.

Sinds 1995 is het gebouw in gebruik als onderkomen van de Amsterdamse Academische Club. Op 19 mei 2011 kwamen daar andragologen "die studeerden tussen 1947 en 1968" in reünie bijeen. Ook zij liepen derhalve die middag "onder de klok", zij het dat wel vaststaat dat dit niet om medische redenen het geval was. Gelukkig niet. Ze kwamen daar, ik moet toegeven in bescheiden aantal, op uitnodiging van het bestuur van onze Alumnikring Andragologie.

Maar wellicht kwamen ze verder ook vanwege de heilzame werking van het weerzien van en terugkijken door vakgenoten, hoewel.... Hoe verschillend zullen al die mensen die zich PSF-c studenten noemden, zoals ik, of onze jongere broeders en zusters, die zich andragoloog zijn gaan noemen, gestalte hebben gegeven aan hun uiteenlopende beroepslevens. Dat ging mij weer helder voor ogen staan bij het aanhoren van de voordrachten van Erik van Praag en René Hoksbergen die middag.

Erik vertelde met bewonderenswaardige openheid over de ervaringen in zijn beroepsleven. Of, zoals het programma het zo beeldend omschreef: "lotgevallen van een bevlogen andragoloog in een hachelijke wereld". Niet alles liep zoals hij het graag gezien had en wat mislukte heeft hij gemeld. Ik herken daarin de behoefte om ook te willen reflecteren over de eigen rol in het sociale krachtenveld en de mogelijkheid om daarvan te leren voor een volgende uitdaging. Hoe hachelijk de (sociale) situatie ook mag lijken, hoe groot is tegelijkertijd de uitdaging daarin effectief, dat wil zeggen oplossingsgericht, te opereren.

René ging met overtuigende bevlogenheid in op zijn betrokkenheid bij en ervaringen met de adoptieproblematiek, met name ook over de adoptie van kinderen uit andere landen door Nederlandse ouders. Dit ondersteund met cijfers en grafieken. Uiteraard is niet het aantal in de eerste plaats van belang, maar de vraag "wat doet adoptie met de betrokkenen en doe je met de kennis die je daarbij opdoet?". Ik kan wel begrip opbrengen voor zijn stellige uitspraak dat de slechtste vorm van adoptie die is van twee getrouwde mannen die een zwart kindje uit de VS adopteren.

En tegelijkertijd denk ik dan aan Max en Laura, twee roetzwarte kindertjes die bij ons in de buurt zijn geadopteerd door twee zeer hoog opgeleide vaders. Wat zou er van hen terecht hebben kunnen komen als ze waren achtergebleven in de slums van New-York. Ach, de immer durende spanning tussen conflicterende waarden.

Eerder sprak ik over vakgenoten. Maar werden wij opgeleid voor een vak? Ik heb steeds met verve volgehouden dat een sociaalpsycholoog (en dat voel ik mij) niet iemand is die een vak beoefent. Het is eerder iemand die er op gewezen is dat je steeds met aandacht moet kijken naar wat er in sociale interactie is waar te nemen aan aspecten als leiderschap, rolpatronen, status, reactiepatronen, machtsverhoudingen, verborgen agenda's, betekenis van gebaren en gedrag. Daarvoor ben ik Ten Have met zijn colleges agogiek en Koekebakker met sociale psychologie nog steeds dankbaar. Maar wat je daar vervolgens mee moet doen, welke actie daaruit volgt: dat heb je niet geleerd.

Niettemin ben ik ervan overtuigd dat mijn opleiding van grote betekenis is geweest voor de uitoefening van mijn beroepsleven en nu nog is voor mijn activiteiten in het verenigingsleven. Na mijn studie ben ik consulent geweest voor talrijke stichtingen voor buurtopbouwwerk (community organisation) in de drie noordelijke provincies, gevolgd door het lidmaatschap van de Tweede Kamer. En nadien was ik meer dan twintig jaar dagelijks bestuurder/vice-voorzitter van NOS en directievoorzitter van de Wereldomroep. Op dit moment ben ik voorzitter van een activistische erfgoedorganisatie in Amsterdam met 2600 leden waarin achterstallig onderhoud aan de onderlinge relaties naast het nodige ongerief ook vreugde geeft bij het zoeken naar (en vinden van!) oplossingen.

Ik kan deze overdenking uiteraard niet afsluiten zonder te refereren aan het genot om oude studiemakkers te ontmoeten en met elkaar te praten over "toen en wat daarna kwam". Zo heb ik na bijna 50 jaar weer gesproken met Irene Steinert, een jaargenoot uit 1957. En kon ik weer bijpraten met Lambert Mulder, die ik overigens in de afgelopen jaren al vaker had ontmoet. Maar vermeldenswaard is dan toch dat het Lambert was die in het voorjaar van 1957 in Rotterdam, waar ik logeerde bij zijn ouders, mij na twee verloren jaren PSF-a (politicologie) heeft geadviseerd over te stappen naar PSF-c, wat ik toen heb gedaan: een beslissende wending.

Voor mij: reünie geslaagd!

Amsterdam, 22 juni 2011
Minne Dijkstra